Reguleringsplan, detaljregulering for: jf. plan- og bygningslovens (pbl) kap.12	
Bergenhus. Bybanen, delstrekning Kaigaten - Sandviken **Nasjonal arealplan-ID 4601_71720000**	
Saksnummer	PLAN-2024/16958
Siste revisjonsdato bestemmelser	29.10.2026
Vedtatt av bystyret	
Det bekreftes at bestemmelsene er i samsvar med bystyrets vedtak. _____ avdelingsleder	

FORSLAG

REGULERINGSBESTEMMELSER

(pbl § 12-7)

1. Planens hensikt

Planen regulerer areal til å bygge og drifte Bybanen og sykkelrute på strekningen Kaigaten - Sandviken.

Reguleringsplanens intensjon beskrives detaljert i tilhørende planbeskrivelse datert 25.09.2026

2. Fellesbestemmelser for hele planområdet

2.1. Funksjons- og kvalitetskrav (§12-7 nr. 4)

2.1.1. Universell utforming

2.1.1.1. Prinsippet om universell utforming skal legges til grunn for valg av løsninger for bybane og hovedsykkelrute med fortau. Fortau, torg og andre gangarealer skal som hovedregel være tilgjengelig for alle, men universell utforming må avveies mot hensyn til landskap og kulturminnevern.

2.1.1.2. For gangforbindelser som ikke kan utføres med universell utforming skal kompenserende tiltak som rekkverk, trillefast dekke, belysning og hvilebenker undervegs tas i bruk der det er relevant.

2.1.2. Estetisk utforming og kvalitetskrav

2.1.2.1. Alle tiltak i planområdet skal utformes slik at de grunnleggende romlige kvalitetene i dette sentrale byrommet, både de naturgitt og menneskeskapte, sikres og utvikles på en god måte.

2.1.2.2. Alle anlegg skal gis et formuttrykk med høy estetisk kvalitet og bestandighet. Det skal spesielt vektlegges at sikkerhetskrav for Bybanen og øvrig trafikk kan innpasses i gode byformmessige løsninger. Visuelle og fysiske barrierer samt andre elementer som har negativ innvirkning på bystruktur og byform skal unngås i størst mulig grad.

2.1.2.3. Ved detaljutforming av byrom, torg, tekniske bygg og gangbroer skal estetiske kvaliteter og stedstilpasning vektlegges, og være i tråd med Bergen kommunes arkitektur- og byformingsstrategi.

2.1.2.4. Bygulv og møbleringselementer og faste installasjoner skal utformes i samsvar med denne reguleringsplanen, og detaljeres gjennom et helhetlig design som ivaretar funksjonalitet og bygger opp under byrommenes identitet.

2.1.3. Sykkelparkering

Innenfor feltene angitt under skal det etableres areal som skal gi parkeringsplasser for sykkel i samsvar med tabellen under. Det skal også tilrettelegges for mulighet for etablering av tyverisikre plasser.

Holdeplass	Arealformål	Minimum areal (m^2)
Sverresborg	TO8 (Sandbrogaten)	37
	TO9 (Torg mellom Sandbrogaten og Nye Sandviksvei)	13
	TO11 (Torg ved Fredens bolig)	15

FORSLAG

	Innvendig i SK7, GAA1 (Fredens bolig)	18
Sandvikstorget	TO12	40
Munkebotn	GG16	12

2.1.4. Terrengbehandling og vegetasjon

2.1.4.1. Eksisterende terreng, bytrær og vegetasjon skal som hovedregel tas vare på. Alle inngrep som utføres som del av tiltaket, skal ta hensyn til omkringliggende terreng, landskapselement og kulturminner og kulturmiljø, og samsvare med tillatt gravedybde.

2.1.4.2. Trær som er markert med symbolet «Eksisterende tre som skal bevares» skal bevares. Det skal ikke gjennomføres tiltak eller graving nær rotsonen til trærne. Ved skade skal disse trærne erstattes med nye trær av samme art på samme sted.

2.1.4.3. Bytrær som må fjernes i anleggsperioden, skal som hovedregel mellomlagres og gjenbrukes i anlegget.

2.1.5. Overvannshåndtering

2.1.5.1. Overvannshåndtering skal følge prinsipper i Kommunedelplan for overvann, VA-norm, samt VA-rammeplan med infrastrukturplan datert 25.10.2026. Lokal overvannshåndtering skal legges til grunn ved detaljutforming og prosjektering av tiltak.

2.1.5.2. I anleggsfasen tillates ikke urenset vann ført inn på kommunens ledningsnett uten at det er gitt påslippstillatelse, eller til resipient uten at det er gitt utslippstillatelse.

2.2. Verneverdier kulturmiljø (§ 12-7 nr. 6)

Kulturmiljø skal styrkes og historisk bebyggelse skal sikres og ivaretas i tråd med til enhver tid gjeldende kommunale planer og strategier. Nye tiltak i planområdet skal bidra til å bevare og formidle historiske og romlige sammenhenger gjennom materialbruk, siktlinjer, gangakser, mm., også maritim historie.

2.3. Avkjørsler (§ 12-7 nr. 1)

Avkjørslene som er markert med piler på reguleringskartet viser hvilken gate eiendommen skal ha atkomst fra. Avkjørslene kan tillates forskjøvet med inntil 2m.

2.4. Mindre justeringer (§ 12-7 nr. 1)

2.4.1. Mindre justeringer mellom arealformålene innenfor «Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur», herunder plassering av tunnel- og kulvertportaler, både i vertikal- og horisontalnivå, tillates for å optimalisere løsninger, minimere fotavtrykket av veganleggene, sikre tilstrekkelig avrenning, sikre tilpasning til sideareal og/eller forsterke urbane kvaliteter. Dette forutsatt at justeringen ikke går på bekostning av: bredde på fortau, gang- og sykkelvegers funksjon, transportfunksjoner, trafikksikkerheten, landskap, blågrønne strukturer, infrastruktur i bakken samt drift og vedlikehold. Dokumentasjon for foretatte justeringer skal foreligge og framvises ved tilsyn.

2.4.2. Mindre justeringer mellom areal regulert til samferdselsanlegg og tilstøtende arealformål kan tillates dersom det er begrunnet i vanskelige grunnforhold, ustabilt og vanskelig fjell, behov for sikring, behov for endrede fyllinger og skråningsutslag og hensyn til infrastruktur i grunnen. Det kan også tillates for å minimere fotavtrykket av veganleggene og forsterke urbane kvaliteter. Justeringen tillates forutsatt at den ikke får vesentlig negative konsekvenser for tilgrensende arealformål, drift og vedlikehold, universell utforming eller kulturminner.

2.4.3. Mindre justeringer av murer vist i planen tillates

FORSLAG

2.5. Kjøreledningsanlegg for Bybanen

Kjøreledninger skal, så langt det er mulig, utformes som wirestrekk innfestet i vegg, i tråd med temakart BT5-T-RP71720000-X002: «Bygg som er aktuelle for innfesting av kjøreledninger i fasaden». Innenfor bestemmelsesområdene #16 - #91 kan det tillates etablering av kjøreledningsmaster, jf. 5.1.2.1.

2.6. Fasader mot banetrasé og vei

2.6.1. Innretninger for innfesting av belysning i wireoppheng samt innretninger for drift og vedlikehold av Bybanen, herunder kjøreledning og belysning, kan festes til bygninger og konstruksjoner langs vei- og banetrase. Dette skal ikke gå på bekostning av hensynet til funksjonene eller kulturminneverdiene til bygget. Der fasade ikke har tilstrekkelig styrke for innfesting av wireoppheng eller kontaktledning må det sikres bygningsmessige tiltak for gjennomføring av tiltaket.

2.6.2. For nye byggverk langs banetraseen skal fasader som vender mot traseen tåle innfesting av oppheng for Bybanens kjøreledning.

2.7. Tekniske installasjoner og skilt

Plassering av tekniske installasjoner og informasjonsskilt skal ivareta kulturminne- og estetiske hensyn knyttet til byromsutforming.

2.8. Støy, vibrasjoner og utslipp til luft (§ 12-7 nr. 3)

2.8.1. Tiltak mot luftoverført støy skal baseres på Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021 med tilhørende veileder M-2061).

2.8.2. Grenseverdien i NS 8175 2019 (klasse C), LA, max = 32 dB, legges til grunn for omfanget av tiltak mot strukturoverført lyd fra tunnelene. På dagstrekningene er målsetningen LA, max = 37 dB i rom der strukturlyd er dimensjonerende.

Dersom kostnadene står i rimelig forhold til effekten, skal det gjennomføres tiltak for å oppnå lavere nivåer for strukturoverført lyd.

2.8.3. Permanente tiltak mot kurveskrik skal etableres i alle kurver i dagsonen der banetraseen har en svingradius under 150 m. Gjelder ikke sporveksler.

2.8.4. Tiltak mot vibrasjoner skal baseres på standard for vibrasjoner og støt NS 8176 2017 (klasse C). Dersom kostnadene står i rimelig forhold til effekten, skal det gjennomføres tiltak for å oppnå lavere nivåer for vibrasjoner.

2.8.5. For anleggsfasen vises det til følgende retningslinjer og standarder: T-1442 og M-2061 for støy, T-1520 for støv og NS 8141 for vibrasjoner og støt i byggverk. Det skal utvises særlig aktsomhet og anbefalte grenseverdier skal følges i størst mulig grad. Ved overskridelser av anbefalte grenseverdier skal det varsles og gjennomføres avbøtende tiltak.

2.8.6. Planen behandler lokale støyskjermingstiltak etter 2.8.1. Disse skal konkretiseres før byggestart, jf. 6.1.5. Lokale tiltak skal være et tilbud til aktuelle eiendommer.

2.9. Utfyllende vilkår (§ 12-7 nr. 12)

2.9.1. Illustrasjonsplan, datert 25.09.2026, som består av 4 kartblad med tilhørende snitt, er juridisk bindende for hvor det skal være grønt dekke i banetraseen og er ellers retningsgivende for utforming av anlegget. Dekket kan justeres i overgangssonene, kryssinger og i holdeplassområder basert på linjegeometri og hensyn til sikkerhet.

2.9.2. VA-rammeplan med tilhørende infrastrukturplan datert 25.10.2026, skal følges. Detaljutforming og prosjektering av tiltak skal følge krav, rammer og løsninger i VA-rammeplan med tilhørende infrastrukturplan.

FORSLAG

2.9.3. Trafikksikkerhetsrevisjonen skal følges opp i prosjekteringen og i detaljerte tekniske planer.

2.10. Dokumentasjonskrav (§ 12-7 nr. 12)

Før arbeidene på det enkelte arbeidssted starter, skal det foreligge:

2.10.1. Detaljerte tekniske planer

Torg og grøntområder

- For torg TO1 til TO7 (sentrum) samt GG1 (Starvhusgaten) og GT1 (Heggebakken) skal detaljerte dekke- og møbleringsplaner vise utforming, møblering, skilt, belysning og beplantning, tiltak for å ivareta trafikksikring og eventuell byromssikring. Tilstøtende arealformål for samferdselsformål skal inngå i planen. Planene skal utarbeides i målestokk 1:250 og det skal dokumenteres hvordan reguleringsplanens krav og intensjoner er ivaretatt. De deler av torg og gatetunarealene som skal ha en trafikal funksjon, har samme krav til detaljert teknisk plan som veganlegg.
- For torg TO8 (Sandbrogaten) og TO9 (Sandbrogaten, Nye Sandviksvei) skal en samlet detaljert dekke og møbleringsplan vise utforming, materialbruk, gangveier, trapper, møblering og beplantning i samsvar med bestemmelsene i denne plan. Tilstøtende arealformål for samferdselsformål skal inngå i planen.
- For torg TO11 og grøntområder GAA1 og park PA8 (Fredens bolig) skal en samlet detaljert dekke -og møbleringsplan vise utforming, materialbruk, møblering, gangveier, trapper, ballbane, sykkelanlegg og beplantning i samsvar med bestemmelsene i denne plan. Tilstøtende arealformål for samferdselsformål skal inngå i planen.
- For parkområder PA11, PA13, PA14 og gangareal GG14-16 samt GG18-19 (holdeplass ved Munkebotn) skal en detaljert dekke- og møbleringsplan vise utforming, materialbruk, møblering og beplantning i samsvar med bestemmelsene i denne plan. Tilstøtende arealformål for samferdselsformål skal inngå i planen.
- For GG9, TO12 og TO13 i denne plan, samt PA1, MO1, SH2, KAI2, GG11, GG12, GG13 (sørlig del) og GT6 i områdeplan for Kristiansholm, Sandvikstorget og Rosegrenden, PlanID 61690000, samt de delene av Sandviksveien og Sjøgaten som naturlig kobler området sammen, skal det gjennomføres en felles prosess med høy grad av medvirkning for fastsetting av funksjonsprogram og utforming.
- For alle torgarealer vist i planen, samt gatetun GT1 (Heggebakken) og områdene PA11, PA13, PA14, GG14 – GG16 og GG18- GG19 (holdeplass Munkebotn) skal det utarbeides Lysplan. Planen skal ivareta hensynet til kulturminner og kulturmiljø i tillegg til funksjonelle krav.
- Sammen med dekke- og møbleringsplaner for torg og grøntområder skal det vedlegges forslag til faseplan for trinnvis opparbeiding av områdene.
- Arbeid med infrastruktur under bakken kan startes opp før det foreligger ferdige detaljerte tekniske planer for byrommene. Grensesnitt mellom hovedelementene i detaljerte planer for byrom skal da fremgå av tekniske planer for infrastruktur i grunnen.

Infrastruktur

- Detaljerte tekniske planer for veganlegg, herunder sykkelanlegg. Planen skal omfatte tilpassing til tilstøtende arealer.

2.10.2. For PA1-P4 (Byparken), TO8 og TO9 (Sandbrogaten) og GAA1 og PA8 (Fredens bolig) skal det utarbeides rigg- og marksikringsplaner for anleggsfasen. Planen skal vise hvordan eksisterende verdifull vegetasjon, landskapselementer og naturtyper skal sikres i anleggsfasen. Planen skal utarbeides av fagkyndige med landskapsfaglig og naturfaglig kompetanse.

2.10.3. Miljøoppfølgingsplan som sikrer at miljøkrav fastsatt i lover, forskrifter og sentrale retningslinjer ivaretas i prosjekteringsfasen og bygge- og anleggsperioden. Miljøprogram, datert 25.09.2026, skal være styrende for arbeid med miljøoppfølgingsplan.

2.10.4. Rivningsdokumentasjon for bygg som skal rives. Verneverdig bebyggelse som må fjernes som del av utbygningen, skal dokumenteres i henhold til Byantikvarens til enhver tid gjeldende

veileder for dokumentasjon av bygninger som må rives.

Dokumentasjonen for riving av deler av Bergens arkitekthøgskoles Silo, må redegjøre for hvordan gjenværende del av bygget istandsettes og hvordan det sikres tilkomst til kjeller.

2.10.5. Plan for flytting av bygg i Grendene, jf bygg i #7 som skal flyttes til #8 og bygg i #8 og #9 som skal flyttes til #10, jf. 5.1.1.8, 5.1.1.9 og 5.1.1.10. Planen må omfatte dokumentasjon av bygningene og kulturmiljøet, en detaljert plan for flytting av byggene, inkludert en vurdering av plassering og høyder som hensyntar nabobebyggelsen. Planen skal også beskrive eventuelle avbøtende tiltak. Detaljert plan for flytting skal gjennomføres med antikvarisk faglig oppfølging. Inngrep og eventuelle utskiftninger skal dokumenteres og begrunnes. Boligene kan ikke demonteres eller rives.

2.10.6. Tilstanden til verneverdige og listeførte hageanlegg som inngår i eller grenser direkte til planområdet skal dokumenteres. Før områdene BA35, BA36 og PA15 kan benyttes som midlertidig anleggsområde, skal det gjennomføres fagkyndig dokumentasjon av hageanleggene tilhørende Brødretomten (gnr/bnr 168/798), Christineborg (gnr/bnr 168/800) og eiendommen mellom disse (gnr/bnr 168/799).

2.10.7. Det skal utarbeides en fagkyndig vurdering av hvilke konsekvenser endringer i eksisterende gate- og terrenghøyder kan få for fredet og verneverdig bebyggelse innenfor og inntil planområdet. Nødvendige avbøtende tiltak skal identifiseres for å unngå eller redusere negative konsekvenser. Det skal dokumenteres hvordan de avbøtende tiltakene skal gjennomføres.

2.10.8. Sikringsplan for Sandvikskirken og sikringsplan for bevaringsverdig bygg i UN1 skal beskrive hvilke type sikringstiltak som må gjennomføres for den aktuelle bebyggelsen før, under og etter, anleggsarbeidene for Bybanen for å unngå skade på bebyggelsen. Sikringsplanen skal gjøre rede for avgrensning av anleggsarealet inn mot det aktuelle bygget samt nødvendige fysiske sikringstiltak, kontrollrutiner og overvåkingsopplegg i anleggsperioden.

2.10.9. Plan for reetablering av portal til jernbanetunnel i SK6 i vertikalnivå 1. Før området benyttes som midlertidig anleggsområde eller før søknad om rivningstillatelse av portal innenfor området tas til behandling, skal det utarbeides en prosjektbeskrivelse for gjennomføring av riving og reetablering av portal til jernbanetunnel. Stein fra eksisterende murer skal om mulig tas ned og gjenbrukes.

2.10.10. Plan for nedtaking og reetablering av mur i #5 (Muren v/ Sjøgaten), plan for flytting av mur og reetablering av mur i #6 (muren i Johan Mohrs gate) og plan for nedtaking og reetablering av murer og portstolper ved Fredens bolig i PA8 og GAA1. Stein i eksisterende murer skal om mulig tas ned og gjenbrukes i nye murer. Ved Fredens bolig i PA8 og GAA1 skal portstolper også tas ned og gjenbrukes. Det skal utarbeides en plan for dokumentasjon, nedtaking og gjenoppføring av eksisterende murer som skal demonteres som følge av tiltaket. Planene skal utarbeides av fagkyndige med relevant kulturminnefaglig kompetanse.

2.10.11. Dokumentasjon som viser at tunnelportalen i Heggebakken utføres med nødvendige hensyn til reetablering av skolebygg inntil eller over portalen. Dokumentasjonen skal beskrive hvordan portalutforming eller konstruksjonsløsninger, herunder eventuelle byggtekniske og funksjonelle krav knyttet til bygningens plassering over tunnelanlegget, tilrettelegger for reetablering av skolebygget.

2.10.12. Risikovurdering for trafikksikkerhet knyttet til sykkelrampe SA1 og FO28. I risikovurderingen skal det fremgå avbøtende tiltak.

2.10.13. Plan for disponering av eventuelle overskuddsmasser.

2.10.14. Plan for håndtering av overvann i anleggsfasen.

2.10.15. Plan for tiltak mot støy, støv, strukturlyd og vibrasjoner i anleggsfasen. Særlig støyende virksomhet bør unngås når Bergen Domkirke og Sandvikskirken er i bruk.

2.10.16. Plan for tiltak knyttet til beskyttelse for kulturminneverdier mot varig senkning av

FORSLAG

grunnvannstand for arbeid som medfører inngrep i grunnen.

2.10.17. Plan for etablering av overvåkings- og risikostyringssystem for kulturminneverdier i anleggsfasen.

2.10.18. Tilstandsvurdering og plan for sikring av eksisterende bebyggelse og anlegg langs banetraseen. Tilstandsvurderingen skal gjennomføres før, under og etter anleggsarbeidene.

2.10.19. Detaljert prosjektbeskrivelse utarbeidet av fagkyndig kompetanse for fundamentering av kjøreledningsmaster og innfesting av kjøreledninger i vegger

2.10.20. Skiltplan for områder i #1 (sentrum).

2.10.21. Renovasjonstekniske planer i #1 (sentrum) for torg og gater som blir berørt av tiltakene i reguleringsplanen. Planene skal gjøre rede for hvilke områder renovasjonsplanen betjener.

2.10.22. Ny støyberegning som skal ligge til grunn for utforming av lokale støytiltak i byggefasen. Alle eiendommer som er aktuelle for lokale tiltak skal angis i tekst i de nye beregningene.

2.10.23. Godkjent plan for trafikkavvikling og beredskap for anleggsgjennomføring. For sentrum #1 skal følgende vilkår være oppfylt:

- Minst ett kjørefelt i hver retning gjennom sentrum
- Kollektivtrafikk, syklister og fotgjengere, samt beredskapskjøretøy og varelevering skal prioriteres.
- Ved planlagte stenginger for drift og vedlikehold av Fløyfjelltunnelen skal trafikken kunne gå gjennom sentrum.

2.10.24. Godkjent plan for trafikkavvikling og beredskap for anleggsgjennomføring. For Sandviken, jf. plankart 3 og 4 i vertikalnivå 2, skal følgende vilkår være oppfylt:

- Minst ett kjørefelt i hver retning gjennom Sjøgaten og fylkeskommunal del av Sandviksveien
- Kollektivtrafikk, syklister og fotgjengere, samt beredskapskjøretøy og varelevering skal prioriteres.
- Ved planlagte stenginger for drift og vedlikehold av Fløyfjelltunnelen skal trafikken kunne gå gjennom Sjøgaten og fylkeskommunal del av Sandviksveien

2.10.25. Plan for grunnsikring av fasadene til forsvarets bygninger, Musikkbygget og Museet, i Sandbrogaten.

3. Bestemmelser til arealformål

3.1. Bebyggelse og anlegg (§ 12-5 nr. 1)

3.1.1. Bebyggelse og anlegg, BA

3.1.1.1. I områder regulert til BA skal eldre reguleringsplan eller kommuneplan i samsvar med tabell under gjelde foran denne plan (PlanID 65810000) fra ett år etter at bruken av området til midlertidig bygge- og anleggsområder opphører. Arealformålet ligger under bestemmelsesområder for midlertidig bygge- og anleggsområde, jf. 5.1.3.

Bestemmelsesområde og arealformålområde	Planer som skal gjelde etter at den midlertidige bygge- og anleggsperioden er over
- BA1, #MBA4	- 6490000, BERGENHUS. RÅDHUSKVARTALET
- BA2, #MBA5	- 6490000, BERGENHUS. RÅDHUSKVARTALET

FORSLAG

- BA3, #MBA9	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA4, #MBA8	- 69000000, BERGENHUS. REGULERINGSPLAN FOR VÅGSBUNNEN - 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA5, #MBA6	- 69000000, BERGENHUS. REGULERINGSPLAN FOR VÅGSBUNNEN
- BA6, #MBA 6	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030 - 61740000, BERGENHUS. GNR 166 BNR 808, CAPPES VEI 30.
- BA11, #MBA17	- 60070000, BERGENHUS. GNR 167 BNR 887 MFL., SKUTEVIKSBODENE 20-24 - 16580000 BERGENHUS. GNR 168 BNR 321 MFL., SLAKTEHUSTOMTEN BOLIG OG NÆRINGSOMRÅDE - 65790000, BERGENHUS. BYBANEN FRA SENTRUM TIL ÅSANE, HOVEDSYKKELRUTE FESTNINGKAIEN - SANDVIKSVEIEN
- BA12, BA39, #MBA18-20	- 65810000, BERGENHUS. BYBANEN FRA SENTRUM TIL ÅSANE, DELSTREKNING 2, SANDBROGATEN-EIDSVÅGTUNNELEN - 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA13, #MBA24	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA14, #MBA 22	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA15, #MBA26	- 65790000, BERGENHUS. BYBANEN FRA SENTRUM TIL ÅSANE. HOVEDSYKKELRUTE FESTNINGSKAIEN- SANDVIKSVEIEN
- BA16, #MBA25	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA17 #MBA26	- 16580000, BERGENHUS. GNR 168 BNR 321 MFL., SLAKTEHUSTOMTEN BOLIG OG NÆRINGSOMRÅDE - 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA18, #MBA23	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA19-20, #MBA27-28	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA21, #MBA29	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA22 #MBA30	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA23, #MBA31	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA25, #MBA33	- 6169000, BERGENHUS. GNR. 168, OMRÅDEREGULERINGSPLAN FOR KRISTIANSHOLM, SANDVIKSTORGET OG ROSEGRENDEN
- BA26, #MBA34	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA27, #MBA36	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA28, #MBA38	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA30, #MBA40	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030 - BERGENHUS. BYBANEN FRA SENTRUM TIL ÅSANE,

FORSLAG

	DELSTREKNING 2, SANDBROGATEN – EIDSVÅGTUNNELEN
- BA31, #MBA42	- BERGENHUS. GNR 168 BNR 377, 379, SANDVIKSBODENE 78C - 80
- BA32, #MBA41	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA33, #MBA45	- BERGENHUS. GNR 168 BNR 380, 70, 369, 381 M:FL., SANDVIKEN BRYGGE
- BA34, #MBA46	- BERGENHUS. GNR 168 BNR 377, 379, SANDVIKSBODENE 78C – 80
- BA35, #MBA49	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA36, #MBA53	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA37, #MBA58	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA38, #MBA59	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA40, #MBA39	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030
- BA41, #MBA43	- 65270000, BERGEN. KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2018 – 2030

3.1.2. Bolig, B

3.1.2.1. I boligområdene er bygningene bevaringsverdige, jf. bestemmelser i 4.3.3.3.

3.1.2.2. Parkering skal håndteres på egen eiendom, i offentlig gate e.l i tråd med det til enhver tid gjeldende parkeringsreglementet.

3.1.3. Offentlig eller privat tjenestyring, UN

UN1 omfatter hovedbygningen til Bergen Katedralskole. Bygget skal bevares. Området skal benyttes til offentlig eller privat tjenesteyting - undervisning.

3.1.4. Uteoppholdsareal, UTE

3.1.4.1. Om området/områdene skal være offentlige eller felles (§ 12-7 nr. 14)

Felles område	Felles for
f_UTE1	Boliger innenfor gnr/ bnr 168/ 72
f_UTE 2 og f_UTE 3	Boliger innenfor gnr/ bnr 168/86, 168/84 og 168/74

FORSLAG

3.2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (§ 12-5 nr. 2)

3.2.1. Fellesbestemmelser for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

3.2.1.1. Utforming

a) Samferdselsarealene utgjør en sentral del av det offentlige byrommet og skal ha en form, kvalitet og materialbruk som reflekterer dette. I 5.1.1.1 og 5.1.1.2 er det gitt egne bestemmelser for sentrum # 1. I 5.1.1.12 er det gitt egne bestemmelser for områder ved Sandvikstorget #12.

b) Langs Sandvikstorget TO12 skal banetraseen ligge på minimum kote 1,78 av hensyn til havnivåstigning og av kulturminnehensyn. Andre høyder for banen i illustrasjonsplanene er retningsgivende.

3.2.1.2. Funksjons- og kvalitetskrav (§12-7 nr. 4)

a) Alle dekker skal sikre god fremkommelighet, sikkerhet og komfort for de trafikantgrupper som skal ferdes på dem. Dekkene skal bidra til et helhetlig og identitetsbyggende preg, som formidler stedets historie og utvikler denne videre. Materialbruken skal være varig, og lite vedlikeholdskrevende.

b) Det skal vurderes varmekabler på gangveger og turveger for å sikre god fremkommelighet til bybaneholdeplassene.

c) Gang og sykkeltunnel i vertikalnivå 1, skal utformes som sykkelvei med fortau; FO51 og SA7, som vist på plankartet. Tunnelen skal i nødvendig grad utstrosses. Minimum fribredde er 5 m og minimum frihøyde er 3 m. Det skal installeres belysning i tunnelen som øker attraktivitet og trygghetsfølelse.

3.2.1.3. Om området/områdene skal være offentlige eller felles (§ 12-7 nr. 14)

Samferdselsformål merket f med tilgrensende felt merket f_AVG eller f_AVT skal være felles for følgende eiendommer slik:

Felles område	Eiendommer (gnr/ bnr)
f_PP2	168/67 og 168/72
f_V5	168/ 86, 168/84, 168/74

Øvrige samferdselsformål er offentlige.

3.2.2. Fortau, SF

3.2.2.1. Det kan etableres sykkelparkering der det ligger til rette for det. Tiltakene må ikke blokkere viktige siktlinjer, redusere fortausbredder til smalere enn fri bredde 3m, eller hindre fremkommelighet for fotgjengere.

3.2.2.2. Innenfor FO35 skal det etableres trerekke.

3.2.3. Torg, TO

3.2.3.1. Kaigaten TO1, TO3 og TO4

Arealene skal inngå i et helhetlig byrom sammen med tilstøtende areal PA3, PA4 og GG20.

God fremkommelighet for gående skal sikres gjennom området. Torgarealene skal tilrettelegges med vente- og vrimleområder for fotgjengere, og opparbeides med gode oppholdskvaliteter og tilsvarende materialbruk som dagens Gulatings plass. Holdeplass og plattform for Bybanen skal inngå som en integrert del av plassen.

Innenfor TO4 kan det etableres fysiske barrierer i form av trinn og møblering langs ytre perimeter for sikring av plassen foran Gulating lagmannsrett. En sentral gangakse skal holdes fri for møblering. Det skal ikke benyttes pullerter eller permanente gjerder. Det skal ikke etableres sykkelparkering innenfor TO4.

FORSLAG

Plassering av master for kjøreledning tilknyttet Bybanen som ikke er til hinder eller sikkerhetsrisiko for offentlig ferdsel, er tillatt innenfor formålet i samsvar med 5.1.2.1

3.2.3.2. Småstrandgaten – Allehelgens gate TO5, TO6 og TO7

Arealene skal inngå i et helhetlig byrom sammen med tilstøtende fortausareal. Det skal legges til rette for byliv og opphold.

Det kan etableres sykkelparkering for bysykler, el-sparkesykler og private sykler i TO6.

Plassering av master for kjøreledning tilknyttet Bybanen som ikke er til hinder eller sikkerhetsrisiko for offentlig ferdsel, er tillatt innenfor formålene i samsvar med 5.1.2.1.

3.2.3.3. Sandbrogaten og Kroken TO8 og TO10.

TO8 og TO10 skal tilrettelegges for byliv og opphold. God fremkommelighet for gående skal sikres gjennom området. Utforming og materialbruk skal tilpasses områdets historiske kontekst. Eksisterende tre som står midt i TO8 (Sandbrogaten) skal så langt som mulig bevares.

Det kan etableres sykkelparkering for bysykler, el-sparkesykler og private sykler innenfor TO8 (Sandbrogaten)

Innenfor TO8 (Sandbrogaten) er det tillatt med kjøretilkomst til tekniske bygg og gangtunnel under TO9 i forbindelse med drift og vedlikehold. Det tillates også kjøretilkomst for varelevering, renovasjon og korte stopp for boliger langs TO10 (Kroken). Det kan da kjøres via TO8 (Sandbrogaten). Det tillates ikke permanente parkeringsplasser innenfor torgarealene.

3.2.3.4. Sandbrogaten og Nye Sandviksvei, TO9.

Innenfor området skal det etableres inngang til underjordisk holdeplass for Bybane. Konstruksjonen skal etableres i flere nivåer for å dempe det visuelle inntrykket. Repos møbleres og området beplantes så langt det er mulig. Konstruksjonen skal etableres med alle synlige flater i naturstein. Det skal etableres integrerte trappeløp med hvilerepos mellom Sandbrogaten og Nye Sandviksveien.

Det skal etableres et torg i tilknytning til Nye Sandviksveien som skal tilrettelegges for byliv og opphold. Torget skal utformes med natursteinsdekker. Innenfor torget tillates etablert bygg for heisoppgang med maksimal grunnflate 15 m^2 og maksimal byggehøyde 4 m. Det kan etableres sykkelparkering for bysykler, el-sparkesykler og private sykler innenfor torget.

3.2.3.5. Fredens bolig TO11

Arealet skal inngå i et helhetlig byrom sammen med tilstøtende fortausareal. Det skal tilrettelegges for byliv og opphold. Torget skal utformes med natursteinsdekker. Det kan etableres sykkelparkering for bysykler, el-sparkesykler og private sykler innenfor torget. Det er tillatt med kjøretilkomst til tekniske bygg og gangtunnel under SKF7 og GAA1 i forbindelse med drift og vedlikehold.

3.2.3.6. Sandvikstorget TO12 og TO13.

Torget skal opparbeides som et attraktivt lokalt torg med møblering og beplanting. Det skal utarbeides et funksjonsprogram for TO12, TO13 og tilstøtende arealer, jf. 2.10.1, kulepunkt 5. Utformingen skal være forankret i stedets historiske særtrekk og skal styrke koblingen mellom fjord og fjell. For materialbruk se 5.1.1.12. Nye trær tillates kun i #11, jf. 5.1.1.11. På øvrige deler av TO12 og TO13 tillates ikke etablert trær. Eksisterende steinfundamenter og steinkaier innenfor TO13 skal bevares. Varelevering tillates.

3.2.4. Gatetun, GT

Gatetunet GT1 skal utformes med natursteindekker.

3.2.5. Gang/ Sykkelveg, GS

På GS4 (Amalie Skramsvei) tillates kjøring til eiendommene gbnr. 168/797, 168/798 og 168/800. Øvrig bilkjøring er ikke tillatt.

FORSLAG

3.2.6. Gangveg/ gangareal/ gågate, GG

3.2.6.1. GG1 (Starvhusgaten) reguleres til gågate. Arealene skal inngå i et helhetlig byrom sammen med tilstøtende fortausareal. Det skal legges til rette for byliv og opphold.

3.2.6.2. På GG5 (Johan Mohrs gate) tillates varelevering til gbnr. 168/ 404 fra Sandviksveien. Øvrig bilkjøring er ikke tillatt.

3.2.6.3. GG9 (ved Sandvikstorget) skal opparbeides med god materialkvalitet og bæreevne, som tåler større lastebiler og er i samsvar med tekniske krav. Området skal inngå i et funksjonsprogram, jf. 2.10.1, kulepunkt 5.

3.2.7. Sykkelanlegg, SA

3.2.7.1. Formålet omfatter separat sykkelanlegg langs veg, og/eller sykkelfelt langs bane og kjøreveg.

3.2.7.2. Gangbro SA8 og FO52 skal ha en slank konstruksjon og lett uttrykk tilpasset områdets kulturmiljø.

3.2.8. Annen veggrunn - tekniske anlegg, AVT

3.2.8.1. Formålet omfatter veggrunn som er nødvendig for å ivareta vegens funksjon samt tekniske anlegg og adkomst til disse.

3.2.8.2. Innenfor #1 (sentrum) kan det oppføres skilt og signalanlegg innenfor formålet. I øvrige AVT - områder kan det føres opp skilt og signalanlegg, rekkverk og gjerder, murer, støyskjermer, trapper og andre nødvendige tekniske anlegg og installasjoner tilhørende veganlegget, herunder likeretter, etter gjeldende tekniske krav. Plassering skal gå frem av detaljprosjektering / byggeplan. Forstøtningsmurer, gjerder og andre installasjoner til privat eiendom skal ligge utenfor o_AVT.

3.2.9. Annen veggrunn – grøntareal, AVG

3.2.9.1. Formålet omfatter veggrunn som i hovedsak skal være grøntareal, enten i form av eksisterende vegetasjon som er tatt vare på, rehabilitert, eller i form av ny opparbeiding og beplantning. I naturpregede områder skal vegetasjon så langt som mulig bestå av stedegne arter. Biologisk mangfold skal vektlegges. For mindre områder som har en teknisk funksjon, kan hardt dekke med høy kvalitet benyttes.

3.2.9.2. Områder som rehabiliteres eller er nye grøntarealer, skal opparbeides på en estetisk god måte. Områdene skal inngå i byggeplaner for anlegget. Illustrasjonsplaner datert 25.09.2026 skal være retningsgivende for utforming.

3.2.9.3. Innenfor formålet kan det oppføres rekkverk og gjerder, murer, støyskjermer, trapper, leskur og andre nødvendige installasjoner tilhørende veganlegget, herunder kjøreledningsmaster. Plassering skal ivareta siktlinjer og andre tekniske krav og gå frem av byggeplan. Forstøtningsmurer, gjerder og andre installasjoner til privat eiendom skal ligge utenfor o_AVG.

3.2.10. Trasé for Bybanen, SV

3.2.10.1. Innenfor SV skal det anlegges spor for Bybanen. Det kan oppføres nødvendige tekniske installasjoner knyttet til drift av Bybanen, herunder kjøreledningsmaster. I bestemmelsessone #14 i vertikalnivå 1 kan det etableres holdeplass og vending i fjell, jf.5.1.1.14.

3.2.10.2. Følgende kjøretrafikk er tillatt på areal avsatt til sporveg:

Gate	Tillatt kjøretøy i banetraseen
Allehelgens gate og Nygaten	Vestgående busser fra Kong Oscars gate til Småstrandgaten samt utrykningskjøretøy.

FORSLAG

3.2.11. Tekniske bygg/ konstruksjoner, SBK

3.2.11.1. Innenfor området SBK1 (vertikalnivå 2) kan det etableres tekniske bygninger. BYA er maksimalt 30 m^2 og maksimal byggehøyde er 5 m.

3.2.11.2. Innenfor SBK2 og SBK3 (vertikalnivå 1) kan det etableres forbindelse til underjordisk stasjon som ligger innenfor bestemmelsesområde #14 på vertikalnivå 1. Det kan også oppføres nødvendige tekniske installasjoner knyttet til drift av Bybanen innenfor formålet.

3.2.12. Holdeplass/plattform, HPP

3.2.12.1. Felt HPP gjelder holdeplass for bybane.

3.2.12.2. I forbindelse med holdeplasser for bybane skal det etableres et helhetlig fotgjengerareal som tilfredsstiller krav til universell utforming og som danner en sammenheng mellom holdeplass og omgivelsene. Holdeplasser skal knyttes til tilgrensende offentlige arealer ved å innarbeide ventearealet i et helhetlig byrom. På holdeplassene skal det etableres leskur. Det kan etableres benker og tekniske anlegg nødvendig for drift av banen.

3.2.13. Annen banegrunn - tekniske anlegg, ABT

3.2.13.1. Innenfor ABT i vertikalnivå 2 kan det oppføres kjøreledningsmaster, forstøtningsmurer, støyskjermer og andre innretninger for drift av Bybanen. Arealet skal gis en opparbeiding tilpasset omgivelsene.

3.2.13.2. Innenfor ABT i vertikalnivå 1 kan det tillates tilpassinger i banetraseen horisontalt og vertikalt. Dokumentasjon for justeringer skal foreligge og framvises ved tilsyn.

3.2.14. Annen banegrunn – grøntareal, ABG

Området skal være grønt, enten rehabilitert eller i form av ny beplantning. For små områder som har en teknisk funksjon, kan hardt dekke med høy kvalitet benyttes. Innenfor ABG kan det oppføres murer, tunnelportaler, sikkerhetsgjerder, kjøreledningsmaster, forstøtningsmurer, støyskjermer og andre tekniske installasjoner, samt likeretter. Større areal skal gis en parkmessig opparbeiding tilpasset omgivelsene.

3.2.15. Kollektivnett, KO

Gaten skal forbeholdes buss i rute. Annen kjøring er ikke tillatt, med unntak av utrykningskjøretøy og kjøring for nødvendig drift og vedlikehold.

3.2.16. Kollektivholdeplass, KH

KH skal benyttes til holdeplass for buss.

3.2.17. Kombinert formål for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur kombinert i samsvar med angitte bestemmelser, kombinert kjøreveg og fortau SK8, SK9

Innenfor SK8 og SK9 skal det etableres kombinert formål kjørevei og fortau.

SK8 og SK9 gjelder arealer der kjøreveg krysser fortau, og kantstein avgrenser fortausarealet mot sekundærvegen. Kantstein settes med nedsenk i overgangen mellom fortau og kombinert formål.

3.2.18. Kombinert formål for samferdselsanlegg og annen banegrunn- tekniske anlegg, SK10

Innenfor SK10 i vertikalnivå 2 (Sandviken) skal det etableres sykkelvei med fortau. Teknisk bygg kan plasseres under gang/ sykkelveien med synlig fasade ut mot vest.

3.2.19. Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer, kombinert trase for jernbane og tekniske bygg/ konstruksjoner SK6

Innenfor SK6, vertikalnivå 1, skal jernbanetunnelens portal med natursteinsmur og port reetableres. Portalen skal tilpasses ny konstruksjon for gangtunnelen til holdeplass for Bybanen. Porten skal

FORSLAG

kunne nyttes til rømningsvei fra jernbanetunnelen. Innenfor SK6 skal eksisterende jernbanetunnel ellers sikres med nødvendige konstruksjonsmessige tiltak.

3.2.20. Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer, kombinert trase for jernbane og sporveg/ forstadsbane, SK2

SK2 og SK4, i vertikalnivå 1, er kombinert trase for jernbanetunnel og trase for Bybanen. Bybanen skal etableres slik at den ikke kommer i konflikt/ berøring med jernbanetunnelen

3.2.21. Kombinert formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer, kombinert trase for jernbane og annen banegrunn – tekniske anlegg, SK1, SK3

SK1, SK3 og SK5, i vertikalnivå 1, er kombinert trase for jernbanetunnel og annen banegrunn for Bybanen. Bybanen skal etableres slik at den ikke kommer i konflikt/ berøring med jernbanetunnelen

3.2.22. Kombinert formål for samferdselsanlegg og/ eller tekniske infrastrukturtraseer. Kombinert torg og tekniske bygg/ konstruksjoner, SK7

Innenfor SK7 (Fredens bolig) kan det etableres bygg eller takutstikk for konstruksjon som gir forbindelse til underjordisk holdeplass for Bybanen under bakkenivå. Bygg/ takutstikk skal utformes med god visuell sammenheng med både torget TO11 og parken GAA. De deler av arealet som ikke benyttes til bygg/ konstruksjon skal utformes som en integrert del av del av torget TO11.

3.3. Grønnstruktur (§ 12-5 nr. 3)

3.3.1. Fellesbestemmelser for grønnstruktur (felt BG, TV, PA, GAA)

3.3.1.1. Om området/områdene skal være offentlige eller felles (§ 12-7 nr. 14)

Alle grønnstrukturområdene skal være offentlige.

3.3.1.2. Utforming (§12-7 nr. 1)

Grønnstrukturen utgjør en sentral del av det offentlige byrommet og skal ha en form, kvalitet og materialbruk som reflekterer dette.

Alle terrenginngrep skal skje mest mulig skånsomt for omgivelsene. Eksisterende bytrær og vegetasjon skal i størst mulig grad bevares.

3.3.2. Blågrønnstruktur, BG

3.3.2.1. Områder avsatt til blågrønnstruktur, BG, omhandler grønne korridorer med verdi for friluftsliv og naturmangfold. Områdene skal ha et grønt preg, men kan tilrettelegges med elementer som fremmer kvalitet mht. bruk og opplevelse av blågrønnstruktur.

3.3.2.2. Området BG3 skal ha liten grad av inngrep. Flomvann skal føres i åpen grøft langs eksisterende gangveg, GS5, og ledes under Amalie Skrams vei. Område over tunnelportal skal sikres slik at flomvann ikke ledes ned fremfor portal.

3.3.3. Grønnstruktur, Park, GP

3.3.3.1. Områder for park PA1 – PA5 er del av Byparken og er tatt med i planen for å sikre god tilpassing til tilstøtende byrom. Innenfor PA3 kan det opparbeides en gangforbindelse som vist på reguleringsplanen, bestemmelsesområde #3. Innenfor PA4 kan det opparbeides fast dekke i sammenheng med tilgrensende bygulv. Innenfor områdene kan det settes opp kjøreledningsmaster for Bybanen. Eksisterende trær som vises i reguleringsplanen, skal bevares. Innenfor PA1 kan det etableres leskur til bussholdeplass.

3.3.3.2. Parken PA8 (Fredens bolig) skal reetableres som park etter bruk som midlertidig anleggsområde. Det skal etableres gangveier fra torg i vest (TO11) til eksisterende gangvegsystem gjennom parken øst for plangrensen. Innenfor PA8 (Fredens bolig) skal det minst være en universelt utformet forbindelse, men det kan i tillegg etableres snarveger i form av trapper. Innenfor parken skal det reetableres en sykkelbane. Murer som ikke må rives som

FORSLAG

en følge av etablering av anlegget skal bevares. Der man legger opp til å føre opp igjen murer etter at anleggsperioden er over skal murer føres opp igjen med samme utforming som før, jf. 5.1.3.4. Portstolper skal også gjenbrukes i anlegget. Det skal plantes nye trær som erstatning for de trærne som må felles i anleggsperioden.

3.3.3.3. Parken PA11, PA13, PA14 (Munkebotn) skal utformes som en park som bygger opp under bybaneholdeplassen. Lindealleen innenfor felt PA11 og PA13 er rester av gamle vegfar mot Brødretomten (gnr/bnr 168/798) og Christineborg (gnr/bnr 168/800), og lindealleen skal bevares.

3.3.3.4. Felt PA15 (v/ Amalie Skrams vei) skal opparbeides slik at arealet inngår i en visuell sammenheng med de omliggende eiendommene Brødretomten (gnr./bnr. 168/798) og Christineborg (gnr./bnr. 168/800). Parkarealet skal tilpasses mot, og bidra til, å styrke områdets kulturhistoriske karakter.

3.3.3.5. Områder for park kan inneholde grøfter, fyllinger, kjøreledningsmaster, skjæringer, murer og rekkverk for Bybanen, eller andre samferdselsformål, som er nødvendig for å opparbeide tilstøtende samferdselsanlegg. Denne bestemmelsen gjelder ikke PA1 - PA5 (Byparken), her gjelder 3.3.3.1.

3.3.3.6. Landskapsforming og overvannshåndtering skal samordnes. Overvann skal fortrinnsvis tas hånd om lokalt og åpent. Flerfunksjonelle løsninger skal etterstrebes Jfr. KDP for overvann og VA rammeplan.

3.3.4. Kombinert formål GAA

GAA1 er kombinert formål park og tekniske bygg/ konstruksjoner. Innenfor området skal det etableres inngang til underjordisk holdeplass for Bybanen under bakkenivå. Takkonstruksjonen/ området over bakkenivå skal utformes som en park med en ballbinge. GAA1 skal visuelt og funksjonelt fremstå som integrert del av parken PA8. Det tillates etablert luftesjakter for anlegget som del av parken, jf. 5.1.1.5.

4. Bestemmelser til hensynssoner (§§ 12-6, 12-7 og 11-8)

4.1. Sikrings-, støy- og faresoner (§ 11-8 a) (Sone H190 og H320)

4.1.1. Frisikt, H140

I frisiktssone H140 skal det til enhver tid være fri sikt 0,5 meter over tilstøtende vegers nivå.

4.1.2. Andre sikringssoner, H190

4.1.2.1. I områder merket H190_1 og 190_2 på vertikalnivå 1, er tiltak i grunnen som innebærer f.eks. sprenging, nedsetting av peler, boring i og mot fjell, brønnboring eller fundamentering for påføring av tilleggslaster, bare tillatt dersom det kan dokumenteres at tiltaket ikke får uønskede konsekvenser for tunnel/kulvert innenfor regulert sikringssone. Når tunnelen er ferdigstilt reduseres sikringssonen til 15 m rundt bygget tunnel, i vertikalplanet avgrenset opp til terrengoverflaten, jf. illustrasjon i planbeskrivelse og på plankart. Det er anledning til å justere plassering av tunnel mellom trasé for Bybanen (SV) og annen banegrunn - tekniske anlegg (ABT), jf. 2.4.

4.1.2.2. H190_2 regulerer i tillegg sikkerhetssone rundt VA-tunnel under grunnen. Dersom det skal utføres tiltak innenfor en avstand på 50 m eller mindre fra VA-tunnelen, skal det utføres geologisk inspeksjon og vurdering av tunnelen.

4.1.3. Stormflo/havnivåstigning, flomfare H320

4.1.3.1. Hensynssone H320_9 til H320_17 gjelder arealer som skal ivareta fri flomvei som følge av ekstremnedbør og overvann. Det kan kun etableres tiltak som tåler å stå under vann i en kortere periode og som ikke er til hinder for funksjonen som flomvei. Det skal ikke etableres permanente anlegg eller gjøres permanente inngrep som hindrer fri flomvei i arealer som

FORSLAG

omfattes av hensynssone 320 Flomfare.

4.1.3.2. H320_1 til H320_8 viser områder som oversvømmes av havnivåstigning, beregnet fra dagens terreng. Dette gjelder for sikkerhetsklasse 2, 241 cm, med gjentaksintervall 200 år med klimapåslag og i kartgrunnlag NN2000 (TEK17).

4.1.3.3. Ved prosjektering av områder innenfor #12 (Sandvikstorget) må det tilstrebes mest mulig sammenhengende terrenghøyde som hindrer inntrengning av sjøvann ved stormflo (100 års returintervall med klimapåslag). Ved lavbrekk i terrenget, som er utsatt for stormflo, må planen gi rom for at det raskt og sikkert skal kunne etableres midlertidig flomvern ved hjelp av mobile løsninger.

4.1.3.4. Hensynssoner H320 faresone flom som ligger innenfor BA-områdene utgår når BA områdene utgår fra planen.

4.1.4. Faresone, H390

4.1.4.1. Kommunens plan for sikring mot brannsmitte skal ligge til grunn for tiltak som krever godkjenning etter plan- og bygningsloven innenfor området.

4.1.4.2. Tiltak i anleggsperioden skal drøftes med Bergen brannvesen for å sikre tilgang til brannsmitteområdene.

4.2. Særlige krav til infrastruktur (§ 11-8 b) (sone H 410).

4.2.1. Hensynssonen legger til rette for infrastruktur i grunnen, som hovedledninger for vann og avløp, høyspentledninger og fjernvarmerør.

4.2.2. Deler av grøfteanlegg som etableres på dybder inntil dagens grunnvannsnivå, innenfor middelalder bygrunn H730, skal bygges opp av masser med hydraulisk ledningsevne på maks. 10^{-8} m/s.

4.3. Særlige hensyn til landbruk, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø (§ 11-8 c) (sone H530, H560, H570)

4.3.1. Friluftsliv, H530 – Byfjellsgrense, sentrale byfjell

Innenfor byfjellsgrensene skal naturkvaliteter og områdets verdi for friluftsliv, naturmangfold, kulturminner, landbruk og drikkevannsforsyning ivaretas. De respektive forvaltningsplanene sammen med kommuneplanens LNF-status for arealene, skal legges til grunn for arealforvaltningen.

4.3.2. Bevaring naturmiljø, H560

H560 omfatter fredet misteltein. Treet skal bevares eller flyttes til egnet sted i nærheten av dagens voksested.

4.3.3. Bevaring kulturmiljø, H570_1 – H570_9

4.3.3.1. Historisk sentrum H570_ 1 - H570_4

Kulturmiljø og historisk bebyggelse skal sikres og ivaretas. De karakteristiske trekkene ved bebyggelse, bebyggelsesstruktur og kulturlandskap definerer, områder som gir særpreg. Det skal derfor tas spesielle hensyn til dette ved søknad om tiltak og endret arealbruk. Tiltak skal ivareta lesbarheten og opplevelsen av Bergens identitet og særpreg som historisk by. Det skal opprettholdes sammenhenger mellom Vågen og viktige historiske byrom.

4.3.3.2. Historiske veifar, H570_ 5 - H570_8

Det tillates ikke tiltak som kan medføre forringelse av Den Trondhjemske Postvei (H570_5 – H570_ 8), veglegeme og kantareal. Bestemmelsen skal ikke være til hinder for vanlig vedlikehold.

FORSLAG

4.3.3.3. Grendene H570_9.

a) Ved søknad om tiltak skal konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø vurderes.

b) Ved brann- eller annen uopprettelig skade i hensynssonen skal bebyggelse som gjenoppbygges videreføre opprinnelig plassering, hovedform og fotavtrykk, stedegen byggeskikk, detaljering og materialbruk. Det tillattes ikke økt utnyttelse. Gjenoppbygget bebyggelse skal ikke innebære en svekkelse av kulturmiljøets verdi og egenart og det kan kreves at bygning blir gjenreist som kopi på dokumentert grunnlag.

c) Ved reparasjon/vedlikehold og godkjente endringer skal historiske bygningsdeler og detaljer, som piper, vinduer, belistning, vindskier, hjørnekjøler, panel, dører, utsmykkingsdetaljer o.l. bevares eller tilbakeføres i samme materialkvalitet som opprinnelig.

d) Tilbygg, påbygg eller ombygging tillates bare under forutsetning av at dette er tilpasset kulturmiljøet slik at tiltaket, utomhusareal og eksisterende bygg utgjør en helhet med hensyn til størrelse, form, materialbruk og farge. Gjenstående eksteriør skal holdes uendret eller tilbakeføres til et mer opprinnelig utseende.

e) Nye takterrasser, takoppbygg og arker tillates ikke. Takvinduer skal være underordet takflaten og kan bare etableres der dette ikke svekker kulturmiljøet. Rømming fra loft tillates kun løst innvendig, nye utvendige rømningstrapper eller stiger tillates ikke.

f) Som takmateriale skal røde uglasserte teglpanner eller grå dråpeskifer benyttes. Beslag, taknedløp og renner skal være i metall. Andre materialer kan benyttes der det finnes historisk dokumentasjon på at dette er brukt.

g) Tekniske installasjoner slik som varmepumpe o.l. kan ikke plasseres på eksponerte fasader, og må søkes plassert på et lite synlig sted, kasses inn og/eller males i en farge som står seg til huset. På større bygninger med flere enheter må det løses som skjult helhetlig fellesløsning.

h) Solcelleanlegg er søknadspliktig og kan ikke plasseres på eksponerte takflater eller fører til vesentlig endring av bygningens karakter når det gjelder materialitet og uttrykk.

4.4. Båndlegging etter lov om kulturminner, (§ 12-6, jf. § 11-8d) H730_1, H730_2 og H730_3. Automatisk fredet kulturminne «Middelalderbyen Bergen» (vertikalnivå 1 og 2)

4.4.1.1. Det automatisk fredete kulturminnet «Middelalderbyen Bergen» omfatter alle arkeologiske kulturlag i bakken og middelalderske gatestrukturer.

4.4.1.2. Tiltak som ikke er i samsvar med reguleringsplanen er ikke tillatt, uten etter søknad om dispensasjon fra kulturminneloven, jf. § 8, første ledd. Eventuell søknad om tillatelse til inngrep i det automatisk fredete kulturminnet «Middelalderbyen Bergen» eller tiltak som kan ha innvirkning på kulturminnet, skal sendes inn i god tid før tiltaket er planlagt satt i gang, og før eventuell byggesøknad. Søknaden skal redegjøre for tiltaket og konsekvensene av det. I den grad det er relevant skal marktrykk, fare for rystelser eller drenering av/ endring av grunnvannstanden utredes.

4.4.1.3. Tiltak i samsvar med reguleringsplanen er tillatt med gravedybder jf. dokument BT5-T-B1-X-0101 og BT5-T-B2-X-0104.

4.4.1.4. Før iverksetting av tiltakene som krever graving i samsvar med reguleringsplanen, skal det gjennomføres arkeologisk gransking av arkeologiske kulturlag.

4.4.1.5. Det skal etableres et miljøovervåkingsprogram for overvåkning av automatisk fredet bygrunn minst ett år før, under og 10 år etter igangsetting av anleggsfasen.

4.4.1.6. Kostnadene til arkeologisk gransking og miljøovervåking dekkes av tiltakshaver, jf. kulturminneloven § 10.

4.4.1.7. Dersom det under anleggsarbeid avdekkes hittil ukjente automatisk fredete kulturminner, skal

FORSLAG

arbeidet stanses omgående og rette kulturmiljømyndighet kontaktes jf. kulturminnelovens §8 2. ledd.

4.4.1.8. Riggplan med tyngdeangivelse i kN/m² skal forelegges og godkjennes før igangsettelse av anleggsarbeid.

4.4.1.9. Tiltak som kan medføre økt risiko for setninger i grunnen herunder inngrep i bakken og tiltak som kan endre grunnvannsnivået, er ikke tillatt innenfor planområdet. Kommunen kan likevel godkjenne tiltak dersom det fremlegges dokumentasjon for at tiltaket ikke medfører setningsrisiko og det foreligger tillatelse fra kulturmiljømyndighetene, der tiltaket medfører krav om dette.

5. Bestemmelser til bestemmelsesområder

5.1. Bestemmelser til bestemmelsesområde (område #1 til 13 samt #16-#90 i vertikalnivå 2 og #14 og #15 i vertikalnivå 1, #MBA1 til #MBA58 for bygge- og anleggsområde)

5.1.1. Sentrum - utforming (#1 –#15)

5.1.1.1. I sentrum # -1 skal materialbruken på arealformålene kjøreveg, sykkelanlegg, torg og fortau tilpasses og utformes visuelt og funksjonelt som et enhetlig byrom. Det skal fortrinnsvis benyttes dekker av brukt storgatestein i gater og banetrasé og naturstein på torg og fortausareal. Alternativt skal det benyttes dekker av tilsvarende kvalitet som bygger opp under det viktige kulturmiljøer i området. Det skal etterstrebes mest mulig gjenbruk. Materialbruken på kjørevei, torg, gågate og fortau skal være rullevennlig.

5.1.1.2. I kryssområder i sentrum #1, der svingebevegelser fra buss og større kjøretøy gir spesielle utfordringer for drift og vedlikehold i banetrasé samt ved sporveksler, tillates dekke av betong med natursteinstilslag e.l. Dekket skal tilpasses fargen på tilstøtende dekker for å gi sammenheng i byrommene. Det tillates ikke asfalt. Dokumentasjon for at dekket svarer til nevnte forutsetninger skal foreligge og fremvises ved tilsyn.

5.1.1.3. I #2 (Heggebakken) kan konstruksjonen for Bybanen forlenges slik at tunnelportalen for Bybanen legges nærmere Kong Oscarsgate enn vist på plankartet. Den forlengede portalen/ konstruksjonen må utføres med nødvendig hensyn til reetablering av skolebygg inntil eller over portalen, jf.2.10.11

5.1.1.4. Innenfor bestemmelsesområde #3 kan det etableres gangforbindelse mellom holdeplass i Kaigaten og Byparken.

5.1.1.5. I #4 (Fredens bolig) kan det etableres teknisk bygg med maksimalt 80 m² BYA og maks 4 m byggehøyde

5.1.1.6. Mur i #5 (ved Sjøgaten), som må tas ned i anleggsperioden, skal gjenoppbygges rundt portal for Bybanen og bak og foran ny sykkelrampe. Det er ikke krav om gjenoppbygging av trapp. Stein fra eksisterende mur skal om mulig gjenbrukes. Det må lages en plan for nedtaking og gjenoppbygging av mur, jf. 2.10.10

5.1.1.7. Mur i #6 (Johan Mohrs vei) som må tas ned i anleggsperioden skal gjenoppbygges noe lenger øst. Ved gjenoppbygging av muren skal steinen som ble tatt ned i anleggsperioden om mulig gjenbrukes. Det må lages en plan for nedtaking og gjenoppbygging av mur, jf. 2.10.10.

5.1.1.8. Boligbygg i #7 (Grendene) tillates flyttet til #8. Boligen kan ikke demonteres eller rives, men skal flyttes i sin helhet. Det må lages en plan for hvordan flyttingen skal gjennomføres, jf. 2.10.5.

5.1.1.9. Bolig i # 8 (Grendene) tillates flyttet til #10. Boligen kan ikke demonteres eller rives, men skal flyttes i sin helhet. Det må lages en plan for hvordan flyttingen skal gjennomføres, jf.2.10.5.

FORSLAG

5.1.1.10. Bolig i #9 (Grendene) tillates flyttet til #10. Boligen kan ikke demonteres eller rives, men skal flyttes i sin helhet. Det må lages en plan for hvordan flyttingen skal gjennomføres, jf.2.10.5.

5.1.1.11. Det tillates planting av trær i #11 (på Sandvikstorget), Av kulturminnehensyn tillates ikke plantet trær på andre deler av Sandvikstorget, TO14 og TO15.

5.1.1.12. Der Sjøgaten går gjennom område ved Sandvikstorget, jf. område #12, skal materialbruken på arealformålene kjøreveg, bane og fortau, torg og gatetun tilpasses og utformes visuelt og funksjonelt som et enhetlig byrom. Det skal benyttes dekker av høy materialkvalitet som bygger opp under det svært viktige kulturmiljøet i området. Høyder på kantstein skal maksimalt være 2 cm. Mindre justeringer tillates for å sikre god tilpassing på grunn av tekniske forhold.

5.1.1.13. Innenfor #13 skal det etableres en kulvert mellom V10 og V11 under Amalie Skramsvei.

5.1.1.14. Innenfor I #14 i vertikalnivå 1 kan det etableres holdeplass for Bybanen (sporveg/ forstadsbane) med tekniske anlegg under bakken med gangtilkomst via SBK1 og SBK2 og via #15. I #15 i vertikalnivå 1 kan etableres gangtilkomst fra holdeplass til terrengoverflaten, inkludert nødvendige tekniske anlegg.

5.1.2. Funksjons- og kvalitetskrav

5.1.2.1. Innenfor #16 - #90 kan det tillates etablering av kjøreledningsmaster.

5.1.3. Midlertidig bygge- og anleggsområde, #MBA

5.1.3.1. Områder innenfor bestemmelsesområde Midlertidig bygge- og anleggsområde #MBA, kombinert med arealformål BA, kan benyttes til tiltak som er nødvendige for å gjennomføre bybaneanlegget / veganlegget, herunder midlertidige omkjøringsveger, anleggsområder, tiltak for støyskjerming, riggplass, anleggsveger, lagerplass for bygningsmateriell, midlertidig massedeponering, maskiner og brakker. Når anleggsarbeidet er avsluttet skal områdene føres tilbake til opprinnelig arealformål, og istandsettes.

5.1.3.2. Innenfor bestemmelsesområde #MBA4 og #MBA5 (Rådhuskvartalet) tillates det ikke graving innenfor området. Kirkeruin Allehelgens kirke og hospital (95052-1) må sikres mot skade i anleggsfasen.

5.1.3.3. Innenfor bestemmelsesområde #MBA6 tillates etablert en kjøreledningsmast.

5.1.3.4. Innenfor bestemmelsesområde #MBA7 (Fredens bolig) skal man i anleggsperioden bevare de delene av murene som ikke er nødvendig for å kunne gjennomføre tiltaket. Der murer må tas ned i anleggsperioden skal murene i størst mulig grad gjenoppbygges på samme sted og med samme utforming som tidligere etter at anleggsperioden er over. Stein i murene skal tas ned i anleggsperioden og gjenbrukes ved gjenoppbygging av murene. Portstolper skal også gjenbrukes. Det må lages en plan for nedtaking og gjenoppbygging av mur og portstolper, jf 2.10.10.

5.1.3.5. Innenfor bestemmelsesområde #MBA8 (Bergen Katedralskole) må bevaringsverdige bygg innenfor UN1 sikres mot skade i anleggsfasen. Det skal utarbeides en sikringsplan for anleggsfasen. Jf. 2.10.8. Det må også vurderes om tuntre kan bevares. Det kan ikke gjøres tiltak innenfor #MBA8 som er til hinder for gjenoppbygging av Bergen Katedralskole.

5.1.3.6. Innenfor bestemmelsesområde #MBA15 og #MBA16 (v/ Fredens bolig) og #MBA20 (v/ Sandvikskirken) skal eksisterende trær i størst mulig grad bevares i anleggsperioden. Trær skal kun felles dersom de kommer i direkte konflikt med det permanente byggetiltaket. Det kan ikke felles trær for å skaffe areal til rigg, oppstilling av kraner eller lignende.

5.1.3.7. Innenfor midlertidig bygge- og anleggsområde #MBA11 og #MBA14, Koengen, er det ikke tillatt å gjøre inngrep i grunnen. Anleggsgjerdet som avgrenser området må kunne stenges. Når anleggsarbeidet er avsluttet skal området forlates i samme tilstand som det var før anleggsarbeidet startet opp.

FORSLAG

5.1.3.8. Midlertidig bygge- og anleggsområde #MBA11 kan ikke benyttes som bygge- og anleggsområde i mer enn 6 år. Området kan tas i bruk som bygge og anleggsområde tidligere enn #MBA14 men skal senest opphøre samtidig med #MBA14.

5.1.3.9. Midlertidig bygge- og anleggsområde #MBA14 kan ikke benyttes som bygge- og anleggsområde i mer enn 4 år. Område #MBA11 skal ha kjøretilkomst til Bontelabo i den perioden #MBA14 benyttes som bygge- og anleggsområde.

5.1.3.10. Innenfor #MBA13 kan det gjøres omlegging av eksisterende infrastruktur. Området opphører som BA-område når omlegging er gjennomført og området istandsatt. Det skal til enhver tid sikres gang- og kjøretilkomst til eiendommen. Forsvarets tekniske installasjoner skal være operative gjennom hele anleggsperioden. Ved eventuelle omlegginger skal kompenserende tiltak være gjennomført. Det tillates ikke etablering av rigg eller lagring av utstyr. Nødvendig perimetersikring langs fasade skal til enhver tid ivaretas.

5.1.3.11. Innenfor #MBA12 skal eksisterende trapp retableres etter at anleggsperioden er over

5.1.3.12. Innenfor #MBA18 må konstruksjonen for ny banetunnel dimensjoneres slik at det kan reetableres bebyggelse over.

5.1.3.13. Innenfor #MBA29 skal del av Sandviksbodene 14 rives. Denne delen er markert med juridisk linje Bebyggelse som forutsettes fjernet (1215) i plankartet. Det må utvises særlig aktsomhet overfor, Sandviksboder 12-24, samt mulige eldre strukturer i grunnen under bygg som rives.

5.1.3.14. Lindeallé/trerekker innenfor #MBA48 og #MBA50 skal bevares i anleggsperioden.

5.1.3.15. Eksisterende lekeplass innenfor #MBA28 skal istandsettes og møbleres med lekeapparater. Behov for støyskjerming mot Sjøgaten skal vurderes.

5.1.3.16. Områder innenfor bestemmelsesområde #MBA med arealformål UTE, PA, GAA, TV og BG kan benyttes til midlertidig bygge- og anleggsområde i byggefasen. Når anleggsarbeidet er avsluttet skal områdene istandsettes i samsvar med formål i denne plan.

5.1.3.17. Bestemmelsesområdet Midlertidig bygge- og anleggsområde skal gjelde til 31.12.2040, men ikke lenger enn ett år etter at bybaneanlegget / veganlegget og sykkelanlegget er åpnet for ordinær drift der annet ikke følger av særskilte bestemmelser.

5.1.3.18. I anleggsperioden skal områdene til enhver tid være forsvarlig sikret og ikke medføre fare for beboere, brukere og omgivelser i og ved planområdet. Inngrep skal begrenses i størst mulig grad.

6. Rekkefølgebestemmelser (§ 12-7 nr. 10)

6.1. Tiltak som skal være gjennomført før igangsetting av anleggsarbeid

6.1.1. Før en får tillatelse til igangsetting av anleggsarbeid skal det være avklart hvordan massene fra tunnelen skal håndteres i samsvar med 2.10.13

6.1.2. Før igangsetting av tunnelarbeid skal nødvendige anlegg for håndtering av drivevann/ tunnelvann for anleggsfasen være etablert. Dersom man har et omlastingsområde for masser, skal også nødvendig anlegg for håndtering av overvann være etablert.

6.1.3. For arealer med forurensede masser skal det foreligge godkjent tiltaksplan før arbeidene igangsettes.

6.1.4. Ny støyberegning for utforming av lokale støytiltak i samsvar med 2.10.22

6.1.5. Plan for tiltak mot støy, støv, strukturlyd og vibrasjoner i samsvar med 2.10.22

6.1.6. Plan for tiltak knyttet til beskyttelse mot varig senkning av grunnvannstand for arbeid som medfører inngrep i grunnen.

FORSLAG

6.1.7. Det skal utarbeides et risikostyringssystem for anleggsfasen for overvåking av tiltakenes innvirkning på arkeologiske kulturlag, bygninger og anlegg i samsvar med 2.10.17

6.1.8. Forsvarets infrastruktur må være lagt om til permanent løsning før anleggsarbeid med tunnelpåhugget i Sandbrogaten kan starte opp. Forsvarsbygg skal godkjenne planene.

6.1.9. Det skal etableres anleggsgjerde langs #MBA11 og #MBA14 som sikring mellom anleggsområdet og festningen.

6.1.10. Det skal etableres et miljøovervåkingsprogram i minst ett år før igangsetting av anleggsfasen i samsvar med 4.4.1.5.

6.1.11. Sikringstiltak på forsvarets bygninger, Kasernen Sverresborg, Norrønahallen, Musikkbygget og Museet, i samsvar med 2.10.25

6.1.12. Rammetillatelse for riving av eksisterende skolebygg innenfor #MBA8, eller annet anleggsarbeid innenfor #MBA8, kan ikke gis før det er sikret lokaler til midlertidig skole.

6.2. Tiltak som skal sikres i anleggsfasen

6.2.1. Intern gangforbindelse mellom Sverresborg og Bergenhus skal sikres.

6.2.2. Omlegging av gater, torg, gang- og kjøreadkomster. Midlertidige omlegginger skal ha tilstrekkelig bredde og de skal skiltes, belyses, ha fast dekke og unngå høye kanter. Eksisterende gang- og sykkelforbindelser skal opprettholdes. Ved eventuell omlegging av gang- og sykkelveger skal omleggingen ikke utgjøre en vesentlig omveg. Traseer og snarveger brukt som skoleveg skal gis en særlig attraktiv og trygg omlegging. Omlegging av kollektivtrafikk skal utformes med særlig vekt på fremkommelighet og tilgjengelighet.

6.2.3. Det skal opprettes områdesikring for adgangskontroll til midlertidig bygge- og anleggsområde #MBA11 og #MBA14.

6.2.4. Det må sikres tilkomst for besøkende, kunder samt varelevering til berørte virksomheter.

6.2.5. Eksisterende adkomster skal opprettholdes frem til midlertidig eller permanent adkomst er etablert.

6.2.6. Tiltak mot forurensing / sedimentering etc. i anleggsfasen.

6.2.7. Det må utvises særlig aktsomhet i anleggsfasen for arbeid i eller i direkte tilknytning til kulturminner og bygninger som inngår i verdifulle kulturmiljø i samsvar med 2.10.4, 2.10.5, 2.10.6, 2.10.7, 2.10.8, 2.10.9, 2.10.10, 2.10.16, 2.10.17, 2.10.18, 2.10.19.

6.2.8. Nødvendige tiltak for støy og støv i anleggsfasen i samsvar med 2.10.15

6.2.9. Det skal etableres et miljøovervåkingsprogram under anleggsfasen og ti år etter at anleggsarbeidet er ferdig i samsvar med 4.4.1.5.

6.3. Tiltak som skal være ferdigstilt senest ved åpning av Bybanen for ordinær drift:

6.3.1. Alle nødvendige tiltak som gjelder vegomlegging, trafikkomlegging, signalregulering, omlegging av avkjørsler og adkomster, gang- og sykkelveger, fortau og kollektivholdeplasser som er nødvendig for bygging av bybanen. Med nødvendige tiltak menes:

6.3.1.1. Tiltak som er nødvendig for å bygge og drifte bybane

6.3.1.2. Tiltak som ved senere etablering kan gi driftsforstyrrelser for Bybanen.

6.3.1.3. Tiltak som gir sikker tilkomst for de reisende fra offentlig veg- og gangnett.

6.3.2. Den delen av torg TO1-TO9 og TO11-TO12 som blir berørt av bybane-, veg eller sykkelutbygging skal settes i stand etter kvalitetskravene i planen.

6.3.3. Gatetun GT1 (Heggebakken)

FORSLAG

6.3.4. Gågate GG1 (Starvhusgaten)

6.3.5. Den delen av park GAA1 og PA8 (Fredens bolig) som blir berørt av bybaneutbyggingen skal settes i stand i samsvar med 3.3.3.2.

6.3.6. Park PA11, PA13, PA14 og gangareal GG14-16 samt GG18-19 (Munkebotn)

6.3.7. Flytting av hus i grendene #7 til #8 og #8 og #9 til #10.

6.3.8. Tiltak mot strukturlyd og vibrasjoner i driftsfasen.

6.3.9. Reetablering av jernbaneportal til jernbanetunnelen.

6.3.10. Vann- og avløpsanlegg inkludert flomveier skal være ferdigstilt og overtatt til kommunal drift og vedlikehold.

6.4. Tiltak som skal være gjennomført senest 1 år etter åpning av Bybanen for ordinær drift:

6.4.1. Lokale støyskjermingstiltak, jf.2.10.22.

6.4.2. Alle grøntanlegg i tilknytning til bane, veier, gangareal og sykkelanlegg som skal legges om, med tilhørende sidearealer langs bane, vei og sykkelanlegg.

6.4.3. Etablering av gangforbindelser fra bebyggelse i vest til veien V5 i øst gjennom UTE2.

6.4.4. Etablering av gangforbindelse fra vei V5 til GS4, gjennom UTE3.

6.4.5. Areal som er benyttet til midlertidig bygge- og anleggsområde skal være tilbakeført til opprinnelig arealformål jf. 5.1.3.1 og istandsettes der annet ikke følger av særskilte bestemmelser.

6.4.6. #MBA8 skal etterlates med byggeklar grunn, klargjort for oppstart av gjenoppbygging av Bergen Katedralskole.

7. Dokumenter som gis juridisk virkning gjennom henvisning i bestemmelsene

- Illustrasjonsplan, datert 25.09.2026, gjøres retningsgivende
- VA-rammeplan med infrastrukturplan, datert 25.10.2026.
- Miljøprogram, datert 25.10.2026.
- Tillatte gravedybder, tegningsnummer BT5-T-B1-X-0101 og BT5-T-B2-X-0104, begge datert 25.10.2026
- Temakart bygg som er aktuelle for innfesting av kjøreledninger i fasaden, BT-T-RP71720000-X002 datert 25.09.2026.

FORSLAG